

Snížek Václav

Generální opravy památek a uměleckých sochařských děl v kameni a štuku

Zámecká 6, Voděrádky, 251 01 Říčany

IČO: 43751474, DIČ: CZ5604260904

RESTAURÁTORSKÝ ZÁMĚR

Prameniště, Mimoň

I. Lokalizace památky

Umístění: pozemek č.p.42 v k.ú. Mimoň III.
Město : Mimoň
Původní umístění: zámecký park, 1785
Rejstříkové číslo: 53738/5-3132

II. Údaje o památce

Stavba pravděpodobně rok 1785 (kopie prameniště Geronstere v lázních SPA v Belgii)
Autor: nedoloženo
Poslední oprava: nedoloženo
Restaurované práce: nedoloženo
Rozsah prací: **celková oprava a rekonstrukce:** očištění, demontáž všech

pískovcových prvků, rekonstrukční doplnění chybějících prvků architektury a nápisové desky je provedena z středně až hrubozrnného pískovce, pravděpodobně z blízkého okolí. Součástí záměru je i provedení nového základu a otočení dnes již nefunkční památky čelem směrem k cestě

Rozměr památky 170 x 145 x 300 (odhad)
Rozměr základu 180 x 155 x 85

Kompletní rest.zásah bude proveden na základě provedeného průzkumu a odsouhlaseného rest.záměru NPÚ

Objednatel: Město Mimoň,
Vlastník: zastoupený starostou panem Františkem Kaiserem
Restaurovatel, firma: restaurátor Václav Snížek
Restaurovatelský průzkum: proveden dne 21.5.2014

III. Termín plnění

Předpokládané období prováděných rest. prací :

06-09/2014-17 (na podkladě vydaného závazného stanoviska u zapsané památky)

IV. Popis památky

Jedná se o pískovcovou stavbu osazenou na pravděpodobně jednoduchém základu složeném z pískovcových kamenů. Památka je volnou kopií prameniště v Belgickém Geronshere. Stavba ve tvaru otevřeného U je sestavena z pískovcových kvádrů a desek, po stranách přizdobených polosloupky s profilovanou římsou. V této výši je začátek polokruhové klenby, kterou kryjí dvě masivní desky, tvořící rovinu záklopu stropu. Nad touto rovinou je osazena masivní bohatě profilovaná římsa obíhající po celém obvodu stavby, která zde již má plochu ve tvaru písmene D. Na této římse je v průčelí osazena polokruhová masivní deska s textem psaným švabachem

a datem vzniku památky 1785. Nápisová deska je obložena po celém obvodu korunní profilovanou římsou, ke které dobíhá záklop (kopule), tvořící stříšku popisované stavby prameniště. Dle informací pamětníků okolím protékal potůček (pramen vyvěrající ve vzdálenosti cca 100m nad prameništěm, pramen vyvěral z trubky v prostoru parku ve směru od panelových domů) a protékal těsně okolo prameniště.

Současný stav: Kopule, nápisová deska, římsy i část soklových kvádrů chybí. Stavba je nakloněna směrem k cestě pod úhlem 15°. Povrch je porostlý mechy a lišejníky a části jsou natřeny zelenou barvou. Povrch dochovaných profilů je otlučen a chybí.

V. Restaurátorský průzkum

Restaurátorský průzkum byl proveden dne 21.5.2014. Při prohlídce bylo zjištěno následující: Poškození památky je vážné. Do konstrukce zatéká, profilované římsy, deska s nápisem i kamenná stříška zcela chybí. Ve spodní části chybí nebo se rozpadá soklové zdivo (na pravé straně zcela chybí). Památka je z neznámých důvodů o 15° nakloněna k cestě. Při bližším průzkumu kamenných prvků, které byly za pomoci města pracovníky TS posbírány v okolí jsem provedl jejich kontrolu, proměření a zdokumentování. Byly nalezeny části říms, soklového kamene, záklopu střechy a 75% desky s nápisem. Stav kamenné hmoty s výjimkou fragmentu desky s nápisem je z dlouhodobého hlediska nevyhovující, kamenná hmota se drolí a rozpadá již při opatrné manipulaci. Jednotlivé kusy jsou otlučeny a poškozeny nejenom pádem ale i dlouhodobým zapadnutím v okolním bažinatém terénu. Vlivem mrazových cyklů pak došlo k dalšímu poškození.

VI. Nálezová zpráva

Počet dohledaných kusů a fragmentů prameniště neumožňuje jejich zpětnou montáž vzhledem k počtu a stavu, ale je zcela dostatečný pro potřeby rekonstrukce vzhledu a rozměru i tvaru římsových profilů a ostatních prvků. Jediným použitelným prvkem je překvapivě dobře dochovaná část nápisové desy. Chybějící část lze rekonstrukčně doplnit a ponechat případně i bez chybějícího textu. Ostatní kamenné prvky z okolí pocházejí pravděpodobně z altánu (tzv. letohrádku) stojícího dříve na ploše na vrcholu na skále nad prameništěm. Dpndes jsou zde dochovány základy této stavby.

Stav památky je úměrný jejímu stáří a poškození způsobeným lidským faktorem v poválečném období. K nejvážnějšímu poškození došlo pádem, způsobeným vandalizmem. Nebyly zjištěny zbytky původní ani novější barevnosti nebo zlacení. Ve střední části na levé i pravé straně je několik viditelných trhlin. V zadní části chybí půlkruhová krycí deska obvodového pláště-viditelná je pouze kramle, která tuto desku držela. Při prohlídce byl zjištěn začínající rozpad kamenné hmoty v dolních partiích soklového zdiva. Poškození odlomených a uražených zůstávajících profilů dosahuje 80% částí a je většího rozsahu. Stav ostatní kamenné hmoty, která vykazuje hlavně mechanické poškození způsobené násilím (ulámané rohy, profily a draperie) je dobrý.

VII. Vyhodnocení průzkumu

Z provedeného průzkumu vyplývá návrh restaurátorského zásahu. V rámci zadání navrhuji provést restaurátorské práce tak, aby byla památka plně rehabilitována a nejenom uvedena do původního stavu a tvořila ta součást architektury zámeckého parku, ale současně tak byla opět zajištěna ochrana památky proti srážkové vodě.

V rámci ret.zásahu dojde k rozebrání celé pískovcové stavby a k omytí památky za použití čistící pasty a použití biocidu. Dojde k odstranění všech nečistot, nánosů černé špíny a

nesoudržných nepůvodních cementových tmelů. Po vyschnutí bude odstraněna zelená barva, která již částečně práškuje a rekonstrukčně budou doplněny ураžené profily říms. Nově budou vyrobeny zdevastované nebo zcela chybějící články kvádrů, říms a stříšky. Deska s nápisem bude doplněna o chybějící část a v případě dohledání celého textu bude chybějící část doplněna a nově vysekána. Text bude vypsán pro zvýšení čitelnosti barvou, jejíž odstín bude vybrán v návaznosti na stupeň vyčištění kamenné hmoty. Pod památkou bude proveden nový základ, na který bude stavba nově osazena. Bude provedena pouze lokální barevná retuš nových tmelů. Nové prvky nebudou barevně tónovány ale pouze hydrofobně ošetřeny. V případě, že pro spojení bylo použito železných kramlí budou tyto nahrazeny novými z nekorodujícího materiálu. Otázka protékajícího pramene okolím není předmětem tohoto, záměru. Při budování základu a umístění je třeba zohlednit zvýšenou hladinu spodní vody a kořenový systém mohutných buků z těsného okolí památky.

VIII. Návrh restaurátorského zásahu

Vyjmутí zkorodovaných železných trnů a kramlí a výměna za nezelezné.

Demontáž celé památky, provedení zakreslení kamenorezu a zaměření stavby.

Provedení biologické ochrany.

Očištění bude mechanické i pomocí čistící pasty s regulovanou tlakovou vodou.

Očištění zelené barvy.

Zpevnění kamenné hmoty poškozené rozpadem organokřemičitým zpevňovačem.

Rekonstrukční doplnění chybějících částí. Větší partie budou doplněny pískovcem shodného charakteru a chybějící a rozpadající prvky budou nově vyrobeny dle dochovaných fragmentů.

Provedení restaurování a rekonstrukčního doplnění poškozených částí profilů, ураžených rohů (viz výše).

Vybudování nového základu a nové osazení.

Památka bude hydrofobně ošetřena.

Postup prací je třeba nejdříve odsouhlasit odpovědným pracovníkem NPÚ, pověřeným dozorem (bude provedeno i v případě nezapsané památky). Práce budou prováděny v souladu s platným pam. zákonem a na základě vydaného závazného stanoviska, (v případě že památka je zapsána) které majitel před vlastním započatím prací předloží prováděcí firmě nebo restaurátorovi. V průběhu prací budou svolány kontrolní dny za účasti odborného pracovníka NPÚ ÚOP v Liberci a vlastníka památky.

Stanovisko k provádění rest. prací –podmínky NPÚ:

Dle požadavku dozorujícího odborného pracovníka NPÚ ÚOP v Liberci

NPÚ doporučuje pomocí biocidu odstranit mechy, lišejníky a pomocí čistící pasty památku omýt od černé špíny. Provést revizi železných prvků, vyjmout nefunkční kovové kotvící prvky a nahradit je nerezovými. Rekonstrukčně doplnit chybějící části architektury a po osazení provést pouze lokální barevnou retuš nových tmelů. Památka bude biocidně ošetřena a bude hydrofobizována ve vybraných partiích. V případě nalezení dobové fotografie bude podoba rekonstruovaného prameniště upřesněna a konzultováno případné doplnění nápisu na desce.

Souhlasím s navrženým postupem restaurování, Ing. arch. Václav Němec

IX. Použité technologie a materiály

Použité materiály a technologie nejsou v rozporu s památkovým zákonem. Materiály a postupy jsou odsouhlaseny a certifikovány pro použití na památkově chráněných objektech. Výrobce a dodavatelem speciálních materiálů navrhovaných pro opravu a restaurování je firma Remmers CZ a výrobce pigmentů Bayferox.

Fotodokumentace a restaurátorská zpráva

Z průběhu restaurátorských prací bude pořízena rest. zpráva a fotodokumentace, která bude ve třech vyhotoveních v písemné formě a na CD předána vlastníkovi.

Snížek Václav
restaurátor

Snížek Václav
*gener. opravy památek
a uměleckých sochařských děl
v kameni a štuku*
251 01 Říčany, Voděrádky, Zámecká 6
tel.: 602 168 074, IČ: 43751474

